

השוואת המצב לפני 2016,

פקודת השירות המשותף בספטמבר 2016, והניסוח המעודכן שלב בדצמבר 2017:

נוסח פקודה חדשה - דצמבר 2017			פקודה חדשה - ספטמבר 2016			פקודה ישנה - לפני 2016			מס"ד
משמעויות	תוכן	סעיף	משמעויות	תוכן	סעיף	משמעויות	תוכן	סעיף	
אמנם בסעיף אחר (4) ובהקשר ליישום הפקודה נכתב "והכל במטרה לממש את ייעודו של צה"ל", אך העיקר חסר בהקשר של פתיחת תפקידים רק בתנאי שאין פגיעה בכשירות המבצעית	ללא שינוי	ללא שינוי			הסעיף נמחק	יש עליונות ברורה לעיקרון המבצעי על פני עקרון השוויון, ושילוב נשים מותנה בחוסר הפגיעה בתפקוד המבצעי	השירות המשותף לחיילים ולחיילות מושתת על ההכרה בעיקרון השוויון ללא קשר למינם או לנטייתם המינית של החיילים, עיקרון זה כולל זכות שווה למלא תפקיד כלשהו בשירות הצבאי או לבצע כל פעילות בשירות הצבאי, אלא אם מהותם	כללי - 6	1

							<p>ואופיים של התפקיד או הפעילות אינם מאפשרים זאת.</p>		
<p>סעיף 3 (שהיה 2) שעוסק ברוח הפקודה נשאר כמעט כלשונו, והתוספת הקטנה רק מדגישה את חשיבות שירות הנשים בכללם ללא התניה כלשהיא לנושא המבצעי ואופי התפקיד</p>	<p>ללא שינוי, למעט תוספת אחת "ותרומתם של כולם, גברים כנשים, חיונית להצלחת צה"ל במילוי משמותיו"</p>	<p>כללי - 3</p>	<p>יש כאן תפיסה חברתית אידואלגית, שהצבא בחר לאמץ למרות היותה שנויה במחלוקת בחברה הישראלית. ממתי שיוניות מגדרית נהפכה לערכי צה"ל, והאם יש פה הדרה של ערכי הדת בשם הסובלנות? כמו כן מי קבע שאלו ערכי 'הממלכה'. האם יוהלגמ קיבלה סמכות לעצב מחדש את ערכי צה"ל, ואם לא מי ידע על פעולתה זו. ניכר כאן שימוש ב"עיקרון הממלכתיות" שמתבטא בפקודה זו במחוייבות החייל לפעול בניגוד לאמונתו בשם הממלכתיות</p>	<p>מדיניות השירות המשותף נועדה למלא את ייעודו המבצעי של צה"ל ולשמור על לכידות המסגרת הצבאית, והיא מושגת על היותו של צה"ל צבאה של מדינה יהודית דמוקרטית, ועל תפיסת צבא העם, ולפיה משרתים בצה"ל חיילים בני כל המינים, הדתות והעדויות. המדיניות</p>	<p>כללי - 2</p>			<p>2</p>	

				קמה מתוך תפיסה ממלכתית, שוויונית וסובלנית, המעוגנת בערכי כבוד האדם ורוח צה"ל					
תיקון חיובי, בוטלה הקריאה למפקדים לשאוף לכמה שיותר עירוב בים המינים	הסעיף נמחק, ובמקומו מופיע: המפקדים יישמו את מדיניות השירות המשותף בהתאם לכללי פקודה זו ולהנחיות שנגזרו שייקבעו מכוחה, תוך שמירה על כבודם ואמונתם של	כללי - 4	הצבא הרשמי- מעורב, חילוני. רק חריגות במקומות מסוימים, ורק לאחר בקשה מיוחדת של החייל, ינתן מענה פרטני לצורך להפריד, על פי התנאים שבפקודה. רוח הפקודה - כמה שיותר מעורב, בכל מקום בצבא. המפקדים צריכים לשאוף לכמה שפחות הפרדה.	המפקדים יישמו את מדיניות השירות המשותף ככל האפשר, לא בדרך של הפרדה בין חיילים לחיילות או בין אוכלוסיות שונות של חיילים, אלא אם הוגדר הדבר בפקודה זו או בהנחיות שנגזרו ממנה	כללי - 3				3

	<p>כלל החיילים, והכל במטרה לממש את ייעוד צה"ל.</p>								
	<p>יש להקפיד על יישום הפקודה, כלשונה, ללא החמרות או הקלות. מקום בו מתעוררת שאלה לגבי יישום הפקודה, יש להפנותה לועדת השירות המשותף</p>	<p>כללי - 7</p>							

				סעיף 56	בסוגיות הלכתיות הנוגעות לשירות המשותף תטפל הרבנות הצבאית, בתיאום עם הגורמים האמונים על הפקודה	מקומה של הרבנות הצבאית ביישום הפקודה נותר בסוף הפקודה בלי סמכות משמעותית להכרעות הלכתיות ודתיות, אלא בהגדרה עמומה של "תטפל הרבנות" ולא תקבע/תכריע/תנחה. זאת, למעט שותפות של נציג הרבצ"ר בועדת השירות המשותף, יחד עם גורמים רבים נוספים.	סעיף 56	ללא שינוי	מקומה של הרבנות הצבאית ביישום הפקודה נותר בסוף הפקודה בלי סמכות משמעותית להכרעות הלכתיות ודתיות, אלא בהגדרה עמומה של "תטפל הרבנות" ולא תקבע/תכריע/תנחה. זאת, למעט שותפות של נציג הרבצ"ר בועדת השירות המשותף, יחד עם גורמים רבים נוספים.
5	א7	חייל וחיילת המקיימים אורח חיים דתי, זכאים לבקש להימנע מביצוע פעילות משותפת עם בן המין השני, המביאה למצב של ייחוד, לרבות תורנות שמירה, ניווט ונסיעה ברכב.	חייל דתי זכאי לבקש, ומפקדו צריך להיענות לבקשתו, להימנע מפעילות משותפת שיש בה חשש לייחוד. הפעילות המביאה למצב הינה הגדרה אובייקטיבית לפי דרישת החייל, ואין דעת בנוגע	12	פעילות חיילי צה"ל תעמוד בקווי מדיניות השירות המשותף כאמור בסעיף 2. חייל שאורח חייו דתי זכאי לבקש להימנע מפעילות משותפת עם בן המין השני - לרבות תורנות שמירה, ניווט ונסיעה ברכב. אם יש חשש	לשון הפקודה החדשה היא שהחייל זכאי לבקש להימנע מפעילות זו, אך לא מתחייב מענה לאור בקשתו בלבד. הפקודה החדשה מוסיפה משתנה חדש למשוואה - "חשש סביר" - שנתון לשיקול דעת המפקד (ולא החייל). כך, שמורה למפקדו הזכות לסרב לבקשתו במידה ובעיניו לא מתקיים "חשש סביר" למגע גופני	12	ללא שינוי	

			וייחוד או לבוש חשוף.	סביר למגע גופני, לייחוד או לפעילות בלבוש חשוף נדרש המפקד להיענות לדרישה זו		לרמת החשש הסביר			
אין אמירה מפורשת שלא תינתן הזכות להימנע משיבוץ ביחידה מעורבת, אך מאידך גם אין אמירה מפורשת שמותר לקצין להימנע מפעילות פיזית מעורבת כחייל	חלק זה נמחק	15	קצין לא יכול לדרוש לשרת במסגרת מגדרית, ולא יוכל לדרוש שלא לקבל תפקידי פיקוד בגדוד מעורב. (אמנם, נשמרת זכותו להימנע מפעילות פיזית מעורבת כחייל)	חרף האמור בסעיף 12 או בכל סעיף אחר בפקודה, ואף על פי שקצין או נגד (ביחידות לוחמות ושאינן לוחמות) רשאי לבקש להימנע מפעילויות עם בני המין השני שיש בהם חשש למגע גופני, לייחוד או לפעילות בלבוש חשוף - לא תינתן לו בהכרח האפשרות	15	אין התייחסות. משתמע שקצין מעמדו שווה לשל חייל			12

				לשרת במסגרת מגדרית.					
<p>השינויים שנעשו מאפשרים לקצין לבקש בשלב מוקדם יותר לשנות את שיבוצו, ולמנוע את הצבתו ביחידה. אך עדיין מעמדו שונה משל חייל ולא יכול להימנע כבעבר אלא בתהליך בירוקרטי בעייתי</p>	<p>שובץ קצין או נגד, שאורח חייו דתי, ביחידה לוחמת מעורבת וביקש כי הדבר יבחן בשנית, יובא הדבר טרם הצבתו ביחידה להחלטת ר' אכ"א בהתבסס על עמדת הרבצ"ר וזאת מתוך התחשבות באמונתו של הקצין או הנגד.</p>	15	<p>לפני ניסוח הפקודה קצין היה באותו מעמד של חייל, ונשמרה זכותו להגיד שאינו יכול לשרת ביחידה מעורבת. שוללת את הזכות לסרב לכך ברמת השיבוץ, ומחייבת תהליך בקשה בירוקרטי שמוביל בהרכח לסימון הקצין כ"בעייתי" או לותר מראש על הבקשה מחשש שישום.</p>	<p>שובץ קצין או נגד, שאורח חייו דתי, ביחידה לוחמת מעורבת וביקש כי הדבר יבחן בשנית, יובא הדבר טרם תחילת תפקידו להחלטת ר' אכ"א בהתבסס על המלצת הרבצ"ר וזאת מתוך התחשבות ברגשותיו של הקצין או הנגד.</p>	15				13

		ללא שינוי	ללא שינוי	חייל שאורח חייו דתי זכאי להכשרה במסגרת מגדרית ולהדרכה ממדריך בן מינו בהדרכות שיש בהם חשש למגע גופני, לייחוד או ללבוש חשוף	17		חייל וחיילת, המנהלים אורח חיים דתי, זכאים לבצע הכשרה במסגרת מגדרית ולקבל הדרכה ממדריך בן אותו המין בהדרכות בהן יש חשש למגע פיזי, לייחוד או פעילות בלבוש חשוף.	9א	15
		ללא שינוי	סעיף זה מדגיש כי חייל לא יוכל לדרוש להימנע מהשתתפות בהכשרה במסגרת מעורבת, אלא רק לדרוש להימנע מהדרכות בהם יש מגע פיזי, ייחוד ולבוש חשוף	על אף האמור בסעיף 17, בהכשרה שאין בה חשש למגע גופני, לייחוד או ללבוש חשוף - מותר לשבץ כל חייל במסגרת שאינה מגדרית.	18				16
אין חובה גורפת להגדרת פלוגה נפרדת לבנים בכל בסיס טירונות		ללא שינוי	הסעיף הושמט. אין חובה להגדיר פלוגה לבנים, אלא לפי התנאים בסעיף			אין מצב לעולם שבו אין פלוגה לבנים בלבד	בכל בסיס טירונות תהיה פלוגה אחת,	9ה	21

			הקודם			בבסיס טירונות	לפחות, המורכבת מבנים בלבד (סגל וטירונים).		
		ללא שינוי	הושמט עקרון ההתחשבות ברגשות החיילים בעת תכנון פעילות בכדי שיוכלו להשתתף			הוגדר בפקודה כי על המפקדים להתחשב ברגשות הדתיים ולארגן פעילויות באופן שיאפשר השתתפות כולם ללא פגיעה ברגשותיהם	פעילויות תרבות, נופש והווי יתנהלו כמפורט להלן: א. בעת תכנון פעילות יתחשבו המפקדים ברגשות החיילים והחיילות מתוך מטרה לשתף בה את כולם.	10x	22
		ללא שינוי		חיילים ישתתפו בכל הפעילויות ביחידתם	23				23
		ללא שינוי		חיילים ינכחו באירועים צבאיים, הן האירועים	24				24

				רשמיים והן באירועי הווי.					
		ללא שינוי	קביעת עיקרון - איסור הפרדה	באירועים צבאיים חיילים וחיילות לא יופרדו הפרדה שלא בשל השתייכותם למסגרת מגדרית	25				25
		ללא שינוי	חיילים מחוייבים להשתתף בטקסים רשמיים שתתקיים בהם שירת נשים. כל טקס שינכח בו בכיר ממלכתי לרבות הרמטכ"ל הופך להיות טקס רשמי, וכן לראש אכ"א הסמכות הלגדיר טקסים נוספים.	באירועים הממלכתיים והרשמיים האלה ישתתפו כל החיילים - ולא יותר להם להיעדר בשל אורח חייהם: א. טקס יום הזיכרון לחללי מערכות ישראל ולנפגעי פעולות האיבה. ב. טקס יום הזיכרון לשואה ולגבורה. ג. טקס יום	26				26

				<p>הזיכרון ליצחק רבין ז"ל. ד. טקסי התייחדות חיילים או חטיבתיים. ה. אירועים במעמד אישיות ממלכתית, לרבות הרמטכ"ל. ו. אירועים אחרים שיקבע ראש אכ"א באישור הרמטכ"ל</p>					
		ללא שינוי	<p>הוחרג נושא פעילויות תרבות, שמופיע בסעיף הבא</p>	<p>חיילים זכאים לבקש להשתחרר מפעילויות נופש או הווי, אם קיים חשש כי השתתפותם בפעילות תפגע באמונתם, בעריכתם או באורח חייהם הדתי. ביקש חייל להשתחרר מפעילות</p>	27	<p>חייל פטור מהשתתפות באירועי הווי ונופש, וגם אירועי תרבות (כגון ביקור בכנסיה) שפוגע באמונתו</p>	<p>חייל או חיילת זכאים להשתחרר מפעילויות נופש, תרבות והווי שיש חשש כי יפגעו באמונתם, בעריכתם או באורח חייהם.</p>	10ב	27

				כזאת, ישחררו מפקדו.					
		ללא שינוי	<p>חייל מחויב להשתתף בכל פעילות תרבות, וטקסים שאינם רשמיים, ולמפקד ישיר אין סמכות לתת פטור מטעמי דת ללא אישור מיוחד ממפקד היחידה, לאחר הגשת בקשה ב"זמן סביר מראש". גם מפקד היחידה מחויב לשאוף לממש את מדיניות השירות המשותף, קרי, למנוע הפרדה כמה שניתן, ולאשר פטור רק במקרים ספציפיים מאוד. נראה כי הפקודה מתייחסת גם לאירועי תרבות כמו ביקור בבית הפתוח או בכנסיה.</p>	<p>בפעילות שאינה אירוע ממלכתי או רשמי כמפורט בסעיף 26, תהיה השתתפות מלאה, אך בידי המפקדים להתיר לחיילים להשתחרר מן הפעילות או מחלקה, אם יש חשש שהשתתפותם בפעילות תפגע באמונתם, בערכיהם או באורח חייהן הדתי. על החייל להגיש את בקשתו לשחרור</p>	28				28

				<p>מהפעילות זמן סביר מראש, מפקדו יבחן אותה באישור מפקד היחידה, שדרגתו סא"ל ומעלה. על המפקדים לבחון את הבקשה בשאיפה לממש את מדיניות השירות המשותף, עליהם להפעיל את שיקול דעתם על בסיס היכרותם עם פקודיהם ועם הפעילות שממנה ביקשו להשתחרר, מקרה מקרה לגופו ולפי הנסיבות.</p>					
<p>ללא שינוי. ודווקא עם התגברות פתיחת תפקידי הלחימה לנשים, סביר להניח שיווצרו</p>		ללא שינוי	<p>תוספת חדשה - במצב חירום מותר להלין חיילים וחיילות באותו חדר, עם הפרדה</p>	<p>המפקדים יתכננו את מקומות הלינה הממוגנים</p>	46				30

יותר ויותר "מצבי חירום" בהם יהיה הכרח לאשר לינה מעורבת בבית אחד			ע"י חיץ זמני בגובה שני מטרים. בעקבות הגברת נוכחותן של נשים במערך הלוחם, והכוונות לפתיחת תפקידים נוספים לנשים, המשמעות היא שביחידות רבות בעת חירום יהיה צורך להשתמש בסעיף הזה. אמנם יש כאן כביכול נהלים ברורים לביצוע, אבל כל בר דעת מבין שבעת חירום לא ניתן יהיה לדאוג ל"שילוט ברור", "חיץ בגובה שני מטר", וכל שבוע מחדש במהלך מבצע לקבל אישור ממפקד הזרוע לכל מבנה... אין שום מעורבות של הרב הצבאי בתהליך בחינת הבקשה	והלא-ממוגנים באופן שיוכלו להלין סד"כ שנקרא בחירום במגורים נפרדים.					
		ללא שינוי	היא שביחידות רבות בעת חירום יהיה צורך להשתמש בסעיף הזה. אמנם יש כאן כביכול נהלים ברורים לביצוע, אבל כל בר דעת מבין שבעת חירום לא ניתן יהיה לדאוג ל"שילוט ברור", "חיץ בגובה שני מטר", וכל שבוע מחדש במהלך מבצע לקבל אישור ממפקד הזרוע לכל מבנה... אין שום מעורבות של הרב הצבאי בתהליך בחינת הבקשה	במקרים חריגים, כשאי אפשר להלין חיילים וחיילות במגורים נפרדים בשל סכנת חיים ברורה, אפשר להגיש בקשה חריגה ללינה משותפת של חיילים וחיילות באותו מבנה.	46א				
שינוי לטובה - לא כל גורם מוסמך ביחידתו יאשר שירותים משותפים, אלא הדבר יאושר רק ברמת ראש אכ"א מתוך ראייה רחבה כלל צה"לית	אם נדרש שימוש משותף במקלחות או בשירותים – רמ"ט אכ"א רשאי, לאחר המלצת	33		אם נדרש שימוש משותף במקלחות או בשירותים – הגורם המוסמך רשאי, לאחר	33				22

ולא יחידתית	רח"ט הלוגיסטיקה, לאשר חריגה מסעיפים 31-32 לתקופה קצובה, שלא תעלה על שנה אחת			המלצת רח"ט הלוגיסטיקה, לאשר חריגה מסעיפים 31- 32 לתקופה קצובה, שלא תעלה על שנה אחת					
-------------	--	--	--	---	--	--	--	--	--